

VAHVIALA-SEURA RY:N VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2024

Vahviala-seura ry on jäsenenä Karjalan Liitto ry:ssä ja Karjalaisten Pitäjäyhdistysten Liitto ry:ssä. Seura on lisäksi Karjalaisen nuorisoliiton jäsen vuodesta 2021 alkaen. Seuran toiminta vastaa 19.10.2013 vahvistettuja sääntöjä.

Jäsenhankintaa tehdään kaikkien tapahtumien ja matkojen yhteydessä. Jäsenmäärä oli vuoden 2024 lopussa 239.

Yhteistyö muitten karjalaisten yhdistysten kanssa

Vahviala-seura tekee yhteistyötä Säkkijärvi-seuran ja Säkkijärvi-säätiön kanssa julkaisemalla Säkkijärvi-lehdessä Vahvialaan ja seuraan liittyviä juttuja. Vahviala-seura tekee yhteistyötä myös Viipurin pitäjäseuran sekä Wiipuri-Yhdistyksen kanssa. Yhteistyö tarkoittaa Vahviala-seuran jäsenten mahdollisuutta osallistua em. seurojen matkoille ja tapahtumiin.

Puheenjohtaja Juha Henriksson on Karjalaisen Nuorisoliiton hallituksen jäsen ja hallituksen jäsen Eeva Maija Heikkilä toimii yhteyshenkilönä Karjalaiseen Nuorisoliittoon. Sihteeri Riitta Wallin on Karjalaisten Pitäjäyhdistysten Liiton (KPYL) edustajana Karjalan Liiton liittovaltuustossa. Seuran hallituksen jäsen Jari Käki on jäsenenä Karjalan Liiton liittohallituksessa.

Kevätkokous ja tapahtumapäivä Kymen Paviljongissa 23.3.2024

Vahvialalaiset kokoontuivat sääntömääräiseen kevätkokoukseen Kymen Paviljonkiin. Paikalla oli yli kolmekymmentä jäsentä. Tällä kertaa nautittiin tulokahvit voisilmäpullan kera ennen kokousta eikä vasta tapahtumapäivän päätteeksi. Hyvältä maistui näinkin päin.

Sitten käytiin kevätkokouksen aiheiden kimppuun. Kokouksessa johti puhetta seuran aiempi puheenjohtaja Esko Käki rutinoitunein ottein. Seuran puheenjohtaja Juha Henriksson esitteli yhdessä hallituksen jäsenten kanssa vuoden 2023 vuosikertomuksen ja vuoden 2023 tilinpäätöksen. Kevätkokous hyväksyi ne ja myönsi hallitukselle vastuuvapauden.

Tapahtumapäivän esitelmöijäksi oli pyydetty dosentti Hannu Takala entinen Lahden museon johtaja alustamaan aiheesta "Puna-armeijan sotasaalisvarastot Karjalassa".

Hannu Takala kertoo lisää aiheesta kirjassaan Puna-armeijan sotasaalis, Karjalan kulttuuriomaisuuden ryöstö 1939-1941. SKS 2017. Takala pääsi tutustumaan Pietarin Venäjän Etnografisen museon ja valtiollisen Eremitaasin museon arkistojen esineluetteluihin sekä kirjeenvaihtoon sotasaalisvarastoista luovutetun Karjalan alueella.

Vahvialajuhlat 7.7.2024 Miehikkälässä

Vahvialalaiset kokoontuivat Vahviala-juhlaan Miehikkälään perinteen mukaisesti heinäkuun ensimmäisenä sunnuntaina. Juhlapäivä käynnistyi kukkalaitteiden laskulla Miehikkälän kirkolla, sekä sankarihaudoilla että Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Jumalanpalveluksen alussa Vahviala-seuran puheenjohtaja Juha Henriksson toivotti kirkkoväen tervetulleeksi ja kertoi Vahvialan pitäjistä sekä seuran toiminnasta. Oli kulunut kahdeksankymmentä vuotta siitä, kun vahvialalaiset joutuivat jättämään kotinsa toisen kerran lähtiessään evakkoon kesällä 1944.

Haminan kirkkoherra Anna Kinnunen toimitti messun ja huomioi saarnassaan Vahvialan. Hän oli perehtynyt vahvialalaisten vaiheisiin ja toi puheessaan esille rakkauden kotiin, kotiseutuun ja omaan sukuun. Hän totesi, että vaikka emme voi nyt käydä vanhempiemme tai isovanhempiemme synnyinseudulla on meille tärkeää tietää ja tunnistaa, missä juuremme ovat ja mikä niiden merkitys on elämässämme.

Messun lopulla kanttori Inna Heikkilä soitti uruilla, Laps olen köyhän, kauniin Karjalan. Tämä, jos mikä nosti tunteet pintaan ja herkisti muistelemaan juuriemme synnyinseutua.

Jumalanpalveluksen jälkeen siirryttiin Salpalinja-museolle. Vuorossa oli ruokailu, perinteinen karjalanpaisti ja marjakiisseli kahveineen sai juhlaa nauttimaan ruoasta sekä haastelemaan tuttuja ja uusien tuttavuuksien kanssa. Tähän oli varattu hyvin aikaa ennen pääjuhlan alkua.

Pääjuhla käynnistyi seuran puheenjohtajan tervehdyssanoilla. Hän toivotti vahvialalaiset ja säkkijärveläiset kutsuvieraat tervetulleiksi. Henriksson totesi yhteistyön merkityksen kasvavan pitäjaseurojen kesken. Yhtenä esimerkkinä siitä ovat vahvialalaiset jutut ja tarinat Säkkijärvi-lehdessä ja vahvialalaisten osallistuminen säkkijärveläisten järjestämille matkoille.

Miehikkälän kunnan tervehdyksen juhlaan toi kunnanhallituksen jäsen Asko Laapas, joka totesi, että Vahviala-seuran nettisivut auttoivat häntä näkemään seuran keräämän mittavan kulttuuriperinnön mm. vanhojen valokuvien muodossa.

Ensimmäisestä musiikkiesityksestä huolehtivat Veli-Matti Kouki ja Ari Vainio, Huuliharppukostajat. Duo kirjoitti yleisön mukavaan ja rentoon tunnelmaan. Esityksen jälkeen Ari Vainio, Säkkijärvisen puheenjohtaja, piti seikkaperäisen juhlaesitelmän sotajoukkojen liikkeistä Säkkijärven ja Vahvialan alueilla toisen maailmansodan aikana.

Vuorossa oli Kaakonkulman musiikkia. Iina ja Sanna Husu, piano ja viulu, esittivät Karjalan kunnalla tv-sarjan ”Yö väistyy” sekä Myrskyluodon Maijan tunnusmelodiat.

Seuran varapuheenjohtaja Tapio Malmiharju päätti juhlan kutsumalla samalla yleisöä seuraavaan seuran tapahtumaan, joka oli litin kylätalolla pidettävä Evakkoesineitten näyttely 6.-19.8.2024.

Evakkoesineiden näyttely litin kylätalolla 6.-19.8.2024

Vahviala-seura vaalii karjalaista perinnettä tuomalla esille luovutetulla alueella ja erityisesti Vahvialan pitäjässä asuneiden esivanhempien elämäntapaa ja kulttuuria. Vahvialalaiset, kuten kaikki luovutetulla alueella asunut väestö, joutui jättämään kotiseutunsa kahteen kertaan. Ensin talven 1939-40 aikana ja uudelleen kesällä 1944. Joskus oli mahdollisuus varautua lähtöön paremmin, mutta usein mukaan saatiin vain välttämättömät tarve-esineet ja vaatteet.

Seura järjesti litin kylätalolla näyttelyn 6.-19.8. päivittäin klo 10-18 esittelemällä evakkojen mukaan ottamia esineitä, joita oli tulitikkuaskista palokunnan vesipumppuun ja kaikkea siltä väliltä. Myös Vahvialassa valmistettuja käsitöitä oli esillä. Kaikista esineistä oli kerrottu niiden käytöstä Vahvialassa, evakkomatkasta sekä nykyisestä merkityksestä sen haltijalle. Jotkin esineistäkin olivat tehneet ne kaksi evakkomatkaa.

Vahvialan pelloilla kasvatettiin mm. pellavaa ja monessa talossa oli maitokarjan lisäksi myös lampaita. Pellavasta ja lampaanvillasta kehrättiin erilaisten työvaiheiden jälkeen lankaa. Näyttelytilassa oli mahdollisuus tutustua tähän kädentaitoja vaativaan työvaiheeseen. Eeva Maija Heikkilä kehräsi rukilla kylätalolla .

Näyttelyssä kuultiin myös evakkomatkakertomuksia sekä aikalaisten kertomina että jälkipolvien lukemina. Diasarjassa oli esillä kuvia evakkomatkoista ja reiteistä, joiden kautta matkalaiset päätyivät uusille asuinsijoilleen. Talvisodan jälkeen monelle perhekunnalle evakkopaikkakunnalla asuminen jäi lyhytaikaiseksi kun talvella 1941-42 päästiin palaamaan kotiseudulle. Kesän 1944 evakkomatka käytännössä jatkui useita vuosia kunnes perheelle osoitettiin lopullinen asuinpaikka. Monesti elämä saattoi jatkua normaalina vasta peltojen raivausten ja suurten rakennustöiden jälkeen.

Näyttely toteutettiin osana Karjalan Liiton liittokokouskauden 2023-2026 teemaa ”Karjalaisuus keskellämme”, jonka painopisteeksi on kuluvalle vuodelle määritetty ”Karjalaiset museot ja kokoelmat”. Seura toi litin kylätalolle evakkoesinekokoelman, jota se oli vuoden mittaan koonnut ja tallentanut. Seuran hallituksen jäsenet Eero Poikela ja Eeva Maija Heikkilä olivat tehneet runsaasti työtunteja näyttelyn aikaansaamiseksi.

Näyttelystä kerrottiin useissa lehdissä ja mediassa. Mm. Karjalan Kunnat -lehdessä numerossa 4/2024 oli näyttelystä koko aukeaman tarina kuvineen. Näyttelyn vieraskirjaan tuli 696 nimeä, mutta kävijöitä oli lähemmäs 1000 henkilöä, koska kaikki eivät kirjanneet käyntiään.

Syyskokous Lahdessa 9.11.2024

Vahviala-seura piti syyskokouksensa ja tapahtumapäivänsä Lahdessa. Väki tutustui kokoustamisen ja ruokailun jälkeen Lahden historialliseen museoon Karjala-aiheiseen näyttelyyn.

Vuokko Mäki johti puhetta syyskokouksessa, jossa hyväksyttiin vuoden 2025 toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä päätettiin seuran hallituksen kokoonpanosta.

Kevätkokous ja tapahtumapäivä pidetään 22.3.2025 Orimattilassa, syyskokous ja tapahtumapäivä 15.11.2025 Loviisassa, Vahviala-juhlat järjestetään Hämeenlinnassa heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Kaikissa edellä mainituissa tilaisuuksissa on tapahtumien ja luentojen aiheena karjalainen ja vahvialalainen aineeton kulttuuriperintö.

Vahviala-seuran hallituksessa toimivat vuonna 2025, puheenjohtaja Juha Henriksson Kotkasta, varapuheenjohtaja Tapio Malmiharju Orimattilasta, Riitta Wallin Hollolasta, Riitta Haglund Iitistä, sekä Juha Metso Haminasta, Eero Poikela Kouvolasta, Eeva Maija Heikkilä Orimattilasta, Eija Rakkolainen Lahdesta, Jari Käki Kouvolasta ja Hannes Sipiläinen Porvoosta.

Ruokailun jälkeen tapahtumapäivään osallistuneet yli kolmekymmentä henkeä tutustui Lahden karjalaseuran puheenjohtajan Seija Vanhatalon opastamana Lahden historiallisen museon näyttelyyn, "Kotiin – Karjalan kaikuja ja kuvia". Seija johdatteli meitä karjalanmurteella kertoen, miltä kodin menettäminen tuntuu ja miten menetetyn kodin muisto elää ihmisten mukana. Karjalaisevakkujen kohdalla toisteltiin sodan jälkeen sanontaa "sopeutumisesta uusille asuinsijoille". Miten kotiinsa voi sopeutua ja missä todellinen kotipaikka silloin on? Sodan päätyttyä jälleenrakennettiin talojen lisäksi myös tunteita, muistoja ja kokemuksia.

Vanhoja kuvia Vahvialasta- kuvaprojekti

Vuonna 2024 jatkettiin 20.1.2018 aloitettua kuvaprojektia, johon sisältyy Vahvialan vanhojenkuvien, ajalta ennen vuotta 1945, keräämistä, digitointia ja tallentamista. Vuoden lopussa oli saatu tallennettua lähes 3800 kyläkuvaa ja 400 pitäjäkuvaa. Muita kuvia oli lähes 1700, esimerkiksi hautakivi-, kuolinilmoitus- ja muut lehtileikkelekuvat.

Valtaosa kuvista on nyt nähtävillä Vahviala-seuran kotisivuilla. Kuvatyöryhmän vetäjänä toimii Eero Poikela.

Kesäkahvila kesäkuussa litin kylätalolla

Seura oli litin kylätalolla kahvilavuorossa 31.5.-2.6.2024. Kahvila oli avoinna päivisin kello 10-20. Kahvilassa oli myynnissä itsevalmistettuja tuotteita sekä suuressa suosiossa olleet arpajaiset. Eeva Maija Heikkilä ja Riitta Haglund toimivat kahvilan vastuuhenkilöinä. Kahvilassa kävi em. aikana 1080 asiakasta.

Kesän 2024 muista tapahtumista

Seura ja sen jäsenet olivat mukana Mikkelissä Karjalaisilla kesäjuhlilla 14.-16.6.2024. Seuralla oli kesäjuhlilla esittely- ja myyntipöytä karjalaisella torilla ja seuran lippua kanto varapuheenjohtaja Tapio Malmiharju, perinteisessä kulkueessa läpi kaupungin.

Seuran uudenuutukainen toritelta oli kohtaamispaikkana Artjärven 20.7. ja Kausalan 6.8. toreilla. Siellä riitti kävijöitä, tavattiin tuttuja sekä kerrottiin Vahviala-seuran toiminnasta kiinnostuneille.

Jäsenkirjeet ja tiedottaminen

Jäsenkirjeitä lähetettiin vuoden 2024 aikana yhteensä neljä ja tapahtumista tiedotettiin myös paikallislehtien, seuran kotisivujen ja facebookin avulla. Vahviala-seura on ylläpitäjänä facebook ryhmässä: Juuret Vahvialan pitäjässä luovutetussa Karjalassa. Ryhmässä on mukana 622 jäsentä.

Vahvialan hautaus- ja kirkkomaan suojelu

Vahvialan Rauhamaan hautaus- ja kirkkomaan alueen suojelusta ja säilyttämisestä on viimeksi sovittu Venäjän viranomaisten kanssa 22.3.2018 allekirjoitetun pöytäkirjan mukaisesti. Vuonna 2020 valmisteltiin hautaus- ja kirkkomaan alueiden opaste- ja infotaulut, sekä laadittiin hautausmaan alueen hoitosuunnitelma. Näiden osalta ovat neuvottelut Venäjän viranomaisten kanssa kesken. Ensin pandemia ja sitten Venäjän hyökkäys Ukrainaan ovat lopettaneet yhteistyötoistaiseksi Venäjän viranomaisten kanssa.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24.2.2022, julkaisi Karjalan Liitto tiedotteessaan maaliskuussa 2022 seuraavaa. ”Karjalaiset ovat kokeneet sodan julmuudet 82 vuotta sitten. Koemme sympatiaa ukrainalaisia kohtaan. Karjalan Liitto ei voi hyväksyä sodalla tai sen uhalla kansakuntien itsenäisyyden uhkaamista. Karjalan Liitto on toistaiseksi keskeyttänyt kaikki yhteistyöhankkeet venäläisten toimijoiden kanssa.”

Seuran puheenjohtaja Juha Henriksson ja seuran hautausmaatyöryhmän puheenjohtaja Eero Poikela laativat anomuksen, joka on lähtenyt 25.9.2023 Sotavainajien muiston vaalimisyhdistykselle. Yhdistys on Suomen ja Venäjän välisen sotilashautausmaita koskevan valtiosopimuksen 1992 neuvotteluosapuoli. Venäjällä vastaava viranomainen on Vojennyje Memorialy (Kansainvälisen sotilas- ja muistoyhteistyön liitto).

Vojennyje Memorialy tulkitsee vallitsevaa tilannetta niin, että alueviranomaisten kanssa tehdyt sopimukset eivät ole valtiosopimuksen edellyttämällä tavalla päteviä ja vaativat kunkin hautausmaan osalta uutta Vojennyje Memorialylle osoitettua hakemusta. He viittaavat Venäjän lainsäädännön muutokseen vuonna 2012 koskien sankarihautausmaiden hallintaa ja hautausmaamuistomerkkien pystytyslupaa.

Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys on lähettänyt jo Vojennyje Memorialylle suomalaisten sotilashautausmaiden hautapaikkaluettelon 14.8.2023. Luettelossa on sijaintitiedot koordinaatteineen sekä tiedot 1918, 1939-1940 ja 1941-1944 kaatuneiden suomalaisten määristä.

Vahviala-säätiö lakkautti toimintansa

Vahviala-säätiön juuret ovat vuosien 1947-1948 taitteessa perustetussa Viiva-säätiössä. Viiva-säätiön muodostivat Viipurin maalaiskunta ja Vahvialan kunta. Säätiön outo nimi muodostui kuntien alkukirjaimista. Viiva-säätiön vanavedessä perustettiin kummallekin kunnalle omat pitäjäseurat vaalimaan yhteyttä oman kunnan väestöön.

Viiva-säätiön alkupääoma koostui sellaisista varoista, jotka olivat muodostuneet kuntien alueella eivätkä kuuluneet kummankaan kunnan kunnallisrahastoihin. Pääomaa kerättiin kunnissa toimineilta yhdistyksiltä ja yhtymiltä.

Tultaessa 1970-luvulle kehkeytyi Viiva-säätiön osapuolten välille erimielisyyksiä käytännön asioista ja myös rahankäytöstä. Vahvialalainen osapuoli koki jäävänsä suuremman maalaiskuntaosapuolen varjoon ja Viiva-säätiön taival päättyi 1972. Perustettiin uusi itsenäinen Vahviala-säätiö, joka sai Viiva-säätiön varallisuudesta 17 prosenttia. Jako tapahtui lahjoitusvarojen alkuperäisessä suhteessa.

Vahviala-säätiö toimi sitten itsenäisenä säätiönä lähes viisikymmentä vuotta, aina vuodesta 1973 vuoteen 2024. Lakkautetun Vahviala-säätiön puheenjohtaja Pekka Ihalainen luovutti Vahviala-juhlassa 7.7.2024 säätiön varat Vahviala-seuralle käytettäväksi entisen Vahvialan kunnan ja siihen liittyen laajemminkin karjalaisen historian sekä perinteen tutkimiseksi ja tallentamiseksi.

Vahviala-seuran kulloinenkin hallitus tekee päätökset varojen käytöstä edellä mainittuun tarkoitukseen ja vastaa osaltaan varojen hallinnoimisesta sekä käyttämisestä.

Vahviala-seuran hallitus vuonna 2024

Juha Henriksson, puheenjohtaja
Tapio Malmiharju, varapuheenjohtaja, jäsen
Riitta Haglund, rahastonhoitaja
Eeva Maija Heikkilä, jäsen
Jari Käki, jäsen
Juha Metso, jäsen
Eero Poikela, jäsen
Eija Rakkolainen, jäsen
Hannes Sipiläinen, jäsen
Riitta Wallin, sihteeri

Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet mahdollisuuksien mukaan piirien ja Karjalan Liiton kokouksiin, koulutuksiin ja tapahtumiin, niin etäyhteyksin kuin paikan päällä. Hallitus kokoontui yhteensä seitsemän kertaa ja kokoukset pidettiin pääsääntöisesti Kuusankosken kokoustilassa.